

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 15.5.2023 г.
COM(2023) 700 final

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Доброволен преглед от страна на ЕС на напредъка по изпълнението на
Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие**

{SWD(2023) 700 final} - {SWD(2023) 701 final} - {SWD(2023) 702 final} -
{SWD(2023) 703 final}

Съдържание

1. Въведение	2
2. Осъществяване на ЦУР в Европейския съюз	4
Подход, обхващащ всички равнища на управление	4
Добавената стойност от приноса на Европейския съюз	6
Работа заедно като един Съюз за постигане на ЦУР	7
3. Ключови трансформации — акцентите от ЕС	8
Планета и благоденствие — Европейският зелен пакт	8
Хора и благоденствие — Икономика в интерес на хората и Европа, подготвена за цифровата ера	12
Хора и мир — утвърждаване на европейския ни начин на живот и нов тласък за европейската демокрация	18
Партньорство — по-силна Европа на световната сцена	24
4. Извлечени поуки и перспективи до 2030 г.	27
Заклучения	29

1. Въведение

Първият доброволен преглед от страна на Европейския съюз — съюз с 447 милиона граждани и 27 държави — на изпълнението на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие показва, че ЕС е изцяло ангажиран да осъществи 17-те цели за устойчиво развитие (ЦУР). Програмата до 2030 г. е неразривно свързана с Парижкото споразумение относно изменението на климата¹, както и с Програмата за действие от Адис Абеба за финансиране на развитието².

Европейският съюз (ЕС) решително е поставил **устойчивото развитие в основата на своите ценности** и полага усилия да постигне напредък по изпълнението на Програмата до 2030 г., както в рамките на Съюза, така и в целия свят, като подкрепя държавите партньори в усилията им по реализирането на програмата.

Под ръководството на председателя Фон дер Лайен Комисията представи амбициозна политическа програма за постигане на устойчивост както в ЕС, така и извън него. ЦУР са неразделна част от политическата програма на председателя³ и са в основата на създаването на политики за вътрешна и външна дейност във всички сектори. По време на мандата на Комисията „Фон дер Лайен“ ЦУР бяха поставени в центъра на инициативи, насочени към важни крайни резултати, като например Европейския зелен пакт и плановете за възстановяване и устойчивост. ЦУР са включени в цикъла на европейския семестър за икономическо и социално координиране с държавите членки⁴, в годишните работни законодателни програми и в инструментариума за по-добро регулиране. Това бе определено в документа от 2020 г., озаглавен „Изпълнение на целите на ООН за устойчиво развитие — комплексен подход“⁵, като напредъкът по постигането на ЦУР се проследява ежегодно от Статистическата служба на ЕС Евростат⁶.

Във външен аспект, въз основа на Европейския консенсус за развитие⁷, всички институции и държави — членки на ЕС, са се ангажирали да подкрепят държавите партньори при изпълнението на ЦУР. Този стремеж се доразвива, заедно със следването на приоритетите на ЕС, по-конкретно в подкрепа на съобразеното с ЦУР устойчиво възстановяване, чрез нашето ново програмиране и стратегията Global Gateway.

¹ Парижкото споразумение: <https://www.un.org/en/climatechange/paris-agreement>.

² [Financing for Development - United Nations Sustainable Development \(Финансиране на развитието — устойчиво развитие на ООН\)](#)

³ [Политически насоки](#) на председателя Фон дер Лайен: „Съюз с по-големи амбиции. Моята програма за Европа“.

⁴ Рамка за интегрирано наблюдение и координация на политиките в областта на икономиката и заетостта в ЕС.

⁵ [delivering on uns sustainable development goals staff working document en.pdf \(europa.eu\)](#)

⁶ [Общ преглед — цели за устойчиво развитие — Евростат \(europa.eu\)](#)

⁷ [Европейски консенсус за развитие \(europa.eu\)](#)

Последните събития, като например пандемията от COVID-19, прекъсванията на веригата на доставките в световен мащаб и енергийната криза, причинена от агресивната война на Русия, допълнително затрудниха напредъка⁸.

На този фон с настоящия преглед отново се придава усещане за посока на по-нататъшните усилия за изграждане на траен мир, осигуряване на по-добро бъдеще за хората и планетата и постигане на по-приобщаващо благоденствие, включително посредством партньорства. Като такъв той допълва националните прегледи, завършени от всички държави — членки на ЕС.

Доброволният преглед беше извършен в съответствие с общите насоки на Организацията на обединените нации (ООН) за доброволно докладване и се основава на широки консултации. Подробна информация за начините, по които ЕС добавя стойност към осъществяването на Програмата до 2030 г., както в рамките на Съюза, така и в целия свят, е предоставена в основния придружаващ документ⁹, който се състои от 17 специализирани глави за ЦУР и в който се разглеждат взаимовръзките между ЦУР, а също и в документа със статистическа и аналитична информация¹⁰. Настоящият преглед включва и специален документ, посветен на участието на младежите¹¹ в осъществяването на Програмата до 2030 г. на равнището на ЕС, и доклад относно дейностите по провеждане на консултации¹², предприети като част от доброволния преглед.

ЕС и ООН са незаменими партньори, споделящи общи ценности и цели, в това число и Програмата до 2030 г. ЕС е решен да защитава и популяризира основаното на правила многостранно сътрудничество, в основата на което стои ООН, както и международните норми и стандарти в съответствие с Устава на ООН. В условията на нарастваща нестабилност в световен мащаб, наблюдавана по средата на изпълнението на Програмата до 2030 г., се увеличава необходимостта от единство, координирани дипломатически действия, по-нататъшно сътрудничество с партньорите и безпрецедентни инвестиции. Редица уязвими държави са изложени в особена степен на предизвикателствата, дължащи се на множеството кризи. **Днес предприемането на действия за ускоряване на изпълнението на ЦУР е по-належащо от всякога.**

От 2015 г. насам ЕС е постигнал напредък по всички ЦУР, макар и той не винаги да е бил равномерен. По най-актуални данни¹³ **ЕС е постигнал най-добри резултати по отношение на осигуряването на достойни условия на труд и икономически растеж, намаляването на бедността и укрепването на мира, сигурността и приобщаващите общества и институции.** Независимо от това външните неблагоприятни сътресения

⁸ [Доклад на генералния секретар на ООН от 2022 г.: Progress Towards the Sustainable Development Goals \(Напредък по отношение на целите за устойчиво развитие\).](#)

⁹ SWD(2023) 700

¹⁰ SWD(2023) 701

¹¹ SWD(2023) 702

¹² SWD(2023)703

¹³ Портал на Евростат за наблюдение на целите за устойчиво развитие: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi>; също и доклади относно устойчивото развитие в Европа, изготвени от [Мрежата на ООН за решения за устойчиво развитие \(SDSN\).](#)

оказват натиск върху възстановяването след пандемията и постигането на напредък в областта на устойчивото развитие както в ЕС, така и в глобален план. От 2020 г. насам темпът на напредък се забави вследствие на множеството кризи, което в някои случаи доведе до обратна тенденция.

Всичко това се добавя към съществуващата извънредна ситуация по отношение на климата и околната среда на планетата и към нарастващите неравенства. **Необходим е по-голям напредък по редица ЦУР**, по-специално по целите, свързани с опазването и устойчивото използване на природните ресурси. През декември 2019 г. **Европейският зелен пакт** даде нов тласък на политиката и действията в областта на климата на равнището на ЕС. През 2021 г. с **Европейския закон за климата**¹⁴ бяха разкрити нови възможности, като бяха поставени нови правно обвързващи цели за ЕС за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. и за намаляване на нетните емисии на парникови газове с най-малко 55 % до 2030 г. спрямо равнищата от 1990 г.¹⁵. Изпълнението на Европейския зелен пакт по места набира инерция и се очаква да се ускори значително през следващите години.

В цялата рамка трябва да се обърне особено внимание на отражението върху хората в уязвимо положение. Като цяло понастоящем положението остава сложно и **все още са необходими допълнителни усилия по изпълнението, за да може да бъде постигната общата ни визия.**

2. Осъществяване на ЦУР в Европейския съюз

Подход, обхващащ всички равнища на управление

Във визията на ЕС за устойчиво развитие се съчетават икономически растеж, високо конкурентна социална пазарна икономика, при която не се пренебрегва никой, зачитане на правата на човека и високо равнище на опазване на околната среда. Устойчивото развитие е заложено като цел и във външната дейност на Съюза. На равнището на ЕС Програмата до 2030 г. се изпълнява чрез **интегриран подход, обхващащ всички равнища на управление**¹⁶, който поставя ЦУР в сърцевината на политиката, законодателството и финансирането на Съюза. Всички дейности и политики на ЕС допринасят за постигането на резултати по ЦУР и степента на успех зависи от колективните действия на всички равнища — това на ЕС, както и националното, регионалното и местното равнище.

Всеобхватният, или **обхващащ всички равнища на управление**, подход на Комисията към изпълнението на ЦУР се състои от няколко направления, както е

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1119> (europa.eu)

¹⁵ Равнището на нетните вътрешни емисии на ЕС през 2021 г. (по последни налични данни) в голяма степен съответства на траекторията за постигането на тези амбициозни цели, но темпът на намаляване трябва значително да се увеличи.

¹⁶ [Работен документ на службите на Комисията SWD\(2020\) 400 final: Изпълнение на целите на ООН за устойчиво развитие — всеобхватен подход.](#)

показано на фигурата по-долу:

Фигура 1: *Подходът на ЕС, обхващащ всички равнища на управление*

В началото на мандата си председателят на Комисията Урсула фон дер Лайен представи *Съюз с по-големи амбиции*¹⁷ — политическите насоки за периода 2019—2024 г. Политическата програма на председателя включва ЦУР във всички предложения, политики и стратегии на Комисията. Всички 17 ЦУР са включени в една или повече от обявените шест основни амбициозни цели. Освен това всички членове на Комисията ще осигурят изпълнението на ЦУР в рамките на своята област на политика¹⁸.

В насоките са заложили шест основни амбициозни цели: Европейски зелен пакт; Икономика в интерес на хората; Европа, подготвена за цифровата ера; Утвърждаване на европейския начин на живот; По-силна Европа на световната сцена; и Нов тласък за европейската демокрация. С тези приоритети се привеждат в действие трансформациите, необходими за постигане на ЦУР, по-специално чрез зеления и цифровия преход, като същевременно никой не бива пренебрегван. Шестте приоритета на Комисията са взаимосвързани с петте „P“ — **хора, планета, благоденствие, мир и партньорство (People, Planet, Prosperity, Peace, Partnership)** — от преамбюла на Програмата до 2030 г. Този подход до голяма степен съответства и на акцента върху кратък набор от отправни точки за трансформация, препоръчан от учените в доклада на ООН относно устойчивото развитие в световен мащаб¹⁹.

¹⁷ *Съюз с по-големи амбиции*: <https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/43a17056-ebf1-11e9-9c4e-01aa75ed71a1>.

¹⁸ Писмата за определяне на ресора могат да бъдат намерени под името на всеки член на Комисията: https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/timmermans_en

¹⁹ [Global Sustainable Development Report 2019 \(Доклад на ООН относно устойчивото развитие в световен мащаб за 2019 г.\) | Организация на обединените нации](#)

Фигура 2: Стратегията за постигане на ЦУР в ЕС²⁰

Настоящата стратегия за цялостно изпълнение на ЦУР се състои в постигане на напредък по основните амбициозни цели чрез конкретни инициативи, заложи в годишните работни програми на Комисията²¹. От 2020 г. насам във всяка работна програма на Комисията ЦУР се поставят в центъра на разработването на политиките на ЕС. Съвместната декларация на Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно законодателните приоритети на ЕС за 2023 и 2024 г.²² включва ангажимент за ускоряване на изпълнението на Програмата до 2030 г.

По този начин ЦУР са включени в политиките на ЕС и направляват разработването на политики и законодателство в ЕС. Предложеното законодателство трябва да включва оценка на това как то допринася за постигането на ЦУР²³. Въз основа на тази обща насока подходът, обхващащ всички равнища на управление, се фокусира върху осъществяването на конкретни вътрешни и външни дейности, които ще доведат до осезаем напредък по постигането на ЦУР.

²⁰ На фигурата ЦУР са представени в рамките на конкретен политически приоритет на Комисията, с който те са силно свързани, като същевременно се отбелязва, че повечето ЦУР допринасят в различна степен за няколко приоритета.

²¹ Повече информация за работните програми на Комисията: <https://commission.europa.eu/strategy-documents/commission-work-programme>.

²² Текстът на Съвместната декларация може да бъде намерен на следния [адрес](#).

²³ По-подробна информация относно програмата за по-добро регулиране е налична [на този адрес](#).

Добавената стойност от приноса на Европейския съюз

Доброволният преглед отразява специфичното естество на ЕС и различните аспекти на добавената стойност на ЕС при изпълнението на Програмата до 2030 г.

- **Оформяне на политики и законодателни актове:** ЕС оформя и прилага редица политики в областите, в които има компетентност, като ЦУР са заложи в процеса на формиране на политиките му.
- **Финансиране на устойчивото развитие:** ЕС инвестира в проекти и програми за устойчиво развитие, както в рамките на ЕС, така и в подкрепа на държавите партньори, в изпълнение на ЦУР.
- **Външна дейност:** ЕС е основен участник на международната сцена в подкрепа на многостранното сътрудничество, правата на човека и устойчивото развитие.

Що се отнася до бюджета на ЕС, неговата многогодишна структура осигурява стабилно дългосрочно планиране за постигане на целите на ЕС и по-голямата част от програмите на ЕС, финансирани от бюджета, допринасят за постигането на ЦУР²⁴. За периода 2021—2027 г. в бюджета са предвидени над 2 трилиона евро²⁵ (по текущи цени), за да се подпомогне възстановяването на Европейския съюз след пандемията, като същевременно значително се ускори реализирането на ЦУР в ЕС и по света. Бюджетът допринася пряко за една по-екологосъобразна, по-цифровизирана, по-приобщаваща и по-устойчива Европа. С повече от 50 % от тази обща сума ще бъде подкрепена модернизацията на ЕС чрез следните компоненти: справедлив екологичен и цифров преход; готовност, възстановяване и устойчивост; и научни изследвания и иновации.

Бюджетът на ЕС предоставя над 378 милиарда евро на регионите и градовете в ЕС, което допринася за напредъка по няколко ЦУР. По-голямата част от това финансиране²⁶ се използва за инвестиции в регионалното и местното развитие, за да се отстранят икономическите, социалните и териториалните различия, които все още съществуват в ЕС.

Работа заедно като един Съюз за постигане на ЦУР

Институциите на ЕС работят в тясно сътрудничество, за да определят дневния ред на ЕС и да иницират и приемат законодателни актове на ЕС, включително за постигане на ЦУР. **Европейската комисия** изготвя предложения за ново европейско законодателство, което допринася за постигането на ЦУР, и извършва преглед на прилагането от държавите членки на законодателните актове, вече приети от съзаконодателите на ЕС — **Европейския парламент** и **Съвета на Европейския съюз**, който представлява националните правителства на държавите членки. Както Европейският парламент, така и Съветът активно насърчават изпълнението на ЦУР в рамките на политиките на ЕС, включително чрез редовно изготвяне на резолюции, заключения и законодателни актове.

²⁴ Повече информация е достъпна на следния [адрес](#).

²⁵ Заедно с NextGenerationEU, временният инструмент, предназначен да стимулира възстановяването.

²⁶ Финансиране по линия на политиката на сближаване: Европейският фонд за регионално развитие, Кохезионният фонд, Европейският социален фонд плюс и Фондът за справедлив преход.

Държавите членки носят основната отговорност за осигуряване на устойчиво развитие на национално, регионално и местно равнище. Това включва предприемане на стъпки за интегриране на ЦУР в националните политики и разпределяне на ресурси в подкрепа на тяхното постигане. Държавите членки докладват редовно за напредъка си по отношение на ЦУР чрез съответните си доброволни национални прегледи²⁷ (ДНП). От 2016 г. насам всички държави членки поне веднъж представиха преглед на заседанията на Политическия форум на високо равнище (ПФВР) за устойчивото развитие. От 27-те държави членки 23 са го направили два пъти, включително деветте държави членки, които е планирано да представят нов преглед през 2023 г.

Европейският комитет на регионите и Европейският икономически и социален комитет дадоха своя ценен принос към настоящия преглед. **Европейският икономически и социален комитет**, консултативният орган, който предоставя на представителите на организациите на гражданското общество официална платформа за изразяване на мнения, създаде Обсерватория на устойчивото развитие, която е ангажирана да насърчава активното участие на гражданите и гражданското общество в прехода към по-устойчива Европа, съобразена с ЦУР. **Комитетът на регионите** работи с всички европейски териториални асоциации и мрежи, които се занимават с ЦУР, и си сътрудничи с международни организации, като ОИСР, за насърчаване на научните изследвания и събиране на по-добри данни относно изпълнението на ЦУР на местно равнище.

Много **местни и регионални органи** се ангажират все повече чрез **доброволни местни прегледи**, които спомагат за изпълнението на ЦУР близо до гражданите и често съдържат осезаеми ангажименти в подкрепа на Програмата до 2030 г. Досега в ЕС са приети около една трета от всички местни прегледи (41 от общо 129)²⁸.

3. Ключови трансформации — акцентите от ЕС

ЕС прилага всеобхватен подход към постигането на взаимосвързаните ЦУР, като осъществява напредък по няколко от тях чрез ключови инициативи и стратегии.

Планета и благоденствие — Европейският зелен пакт

ЕС постигна умерен напредък по **ЦУР 2** за устойчиво селско стопанство, **ЦУР 6** за водите, **ЦУР 7** за енергията, **ЦУР 11** за устойчивите градове, **ЦУР 12** за потреблението и производството и **ЦУР 14** за океаните. През следващите години се очаква по-голям напредък по **ЦУР 13** относно действията за борба с изменението на климата²⁹ и **ЦУР 15** относно биологично разнообразие на сушата.

²⁷ Карта и връзки към доброволните национални прегледи на държавите — членки на ЕС, можете да намерите [на следния адрес](#).

²⁸ Още информация относно адаптирането на ЦУР към местните условия в ЕС може да бъде намерена [тук и тук](#).

²⁹ Измерен спрямо по-амбициозните цели на Европейския закон за климата

Фигура 3: Принос към ЦУР на основната амбициозна цел „Европейски зелен пакт“

За да осъществи решителен напредък по отношение на действията за борба с изменението на климата (ЦУР 13), ЕС наскоро постигна съгласие по обновена регулаторна и политическа рамка, която е в основата на по-висока амбиция в областта на климата. ЕС и неговите държави членки изпълниха изцяло **своите международни ангажименти в областта на климата** за намаляване на емисиите на парникови газове с 20 % до 2020 г. в сравнение с 1990 г. **Европейският зелен пакт** има за цел да превърне Европа в първия неутрален по отношение на климата континент в света до 2050 г. Той е изрично формулиран като неразделна част от стратегията за изпълнение на Програмата до 2030 г. и на ЦУР³⁰.

Постигнат бе значителен напредък по **ЦУР 12** относно отговорното потребление и производство. През последните години ефективността на ресурсите и енергийната ефективност в ЕС се подобриха, а добавената стойност от екологичната индустрия³¹ нараства. ЕС доказва, че екологосъобразният растеж е възможен: ръст на БВП може да бъде постигнат едновременно с намаляването на емисиите на парникови газове. Въпреки това ЕС е все още далеч от постигането на целта си за удвояване на процента на кръгово използване на материалите, събрани като отпадъци до 2030 г., в сравнение с този за 2020 г. В актуализирания **План за действие на ЕС относно кръговата икономика**³² са посочени няколко ключови инициативи, които ще помогнат на ЕС да намали натиска върху природните ресурси и да създаде устойчиви икономически растеж и работни места. Неговото изпълнение ще допринесе за преодоляване на посоченото изоставане.

Необходим е по-голям напредък по **ЦУР 15** относно сухоземните екосистеми, докато състоянието на морските екосистеми (**ЦУР 14**) донякъде се е подобрило. В съответствие със Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г. и **глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин–Монреал** от декември 2022 г. ЕС възнамерява да опазва поне 30 % от своите сухоземни територии и 30 % от своите морски територии до 2030 г. В **стратегията на ЕС за горите до 2030 г.**³³ се поставя акцент върху опазването, възстановяването и устойчивото управление на

³⁰ [COM\(2019\) 640 final, 11 декември 2019 г.](#)

³¹ Екологичната индустрия е частта от икономиката, ангажирана с производството на стоки и услуги, които се използват в дейностите по опазване на околната среда и управление на ресурсите.

³² [COM\(2020\) 98 final от 11 март 2020 г.](#)

³³ [COM\(2021\) 572 final](#)

горите в ЕС като принос към ЦУР 15. В **Стратегията на ЕС за почвите**³⁴ е заложена средносрочна цел за 2030 г. с акцент върху борбата с опустиняването и възстановяването на земите и почвите с влошено състояние. В предложението за **Закон за възстановяване на природата**³⁵ се поставят задължителни цели за възстановяване на деградирани екосистеми, особено на тези с най-голям потенциал за улавяне и съхранение на въглерод.

Досега напредъкът по **ЦУР 6** за водите беше неравномерен. Подобреното пречистване на отпадъчните води намали органичното замърсяване в европейските реки, езера и морета. В същото време излишъкът от хранителни вещества, промишлени замърсители, фармацевтични остатъци, козметични продукти и пестициди във водата продължава да буди безпокойство. Въпреки че хигиенното състояние като цяло е много добро, в отделните държави членки продължават да съществуват различни нива на достъп до водни услуги и канализация, като някои уязвими групи са в неравностойно положение.

Резултатите на ЕС по **ЦУР 2** относно неправилното хранене и устойчивото селско стопанство са разнородни. Постигнатият напредък е подложен на натиск вследствие на агресивната война на Русия срещу Украйна. Цените на селскостопанските стоки се повишиха в ЕС и на световните пазари. ЕС увеличи подкрепата си за подпомагане на най-засегнатите от опустошителните последици от нарастващата продоволствена несигурност в световен мащаб. През периода 2020—2024 г. ЕС ще инвестира 8 милиарда евро за продоволствена сигурност в глобален план. В ЕС действията са насочени към подпомагане на земеделските стопани, които са най-засегнати от високите разходи за вложени ресурси. Тези мерки са съчетани с действия, насочени към структурни промени за насърчаване на устойчиви и гъвкави селско стопанство, рибарство и продоволствени системи, както и на по-здравословно хранене, както е посочено в **стратегия „От фермата до трапезата“**³⁶. Тази стратегия поставя конкретни цели за трансформиране на хранителните системи на ЕС до 2030 г. и насърчава глобалния преход към устойчиви продоволствени системи.

Също така на фона на **енергийната криза**, породена от нахлуването на Русия в Украйна, ЕС продължи да следва курса си към декарбонизация. През 2022 г. ЕС постигна голям напредък в диверсификацията на енергийните доставки, повишаването на енергийната ефективност и ускоряването на въвеждането на възобновяема енергия. Близко 300 милиарда евро са на разположение за подкрепа на свързаните с това инвестиции в държавите членки. През периода август 2022 г. — март 2023 г. ЕС намали потреблението си на природен газ с 18 % в сравнение със средната стойност за същите месеци на предходните пет години³⁷. Декарбонизацията на енергийните системи е част от структурното дългосрочно решение, което се внедрява в момента. Целите за 2030 г. за внедряване на възобновяеми енергийни източници и енергийна ефективност се преразглеждат в посока повишаване. С предложението за Акт за промишлеността с

³⁴ [COM\(2021\) 699 final](#)

³⁵ [Закон за възстановяване на природата \(europa.eu\)](#)

³⁶ Вж. повече подробности на този адрес: https://food.ec.europa.eu/horizontal-topics/farm-fork-strategy_bg.

³⁷ Източник: Евростат. [Препратка](#)

нулеви нетни емисии ЕС също така предприема стъпки, за да гарантира, че промишленият му капацитет с нулеви нетни емисии е в състояние да постигне целите му в областта на климата и енергетиката. Най-новите данни, включени в набора от показатели за ЦУР на ЕС, все още не отразяват напълно тези ефекти, включително намалените енергийни доставки и свързаните с тях скокове на цените; въпреки това през следващите години може да се очаква значителен напредък към осигуряването на **финансово достъпна и чиста енергия (ЦУР 7)**.

По отношение на **ЦУР 11** за устойчиви градове, в градовете и градските райони живеят почти 75 % от гражданите на ЕС. Градовете предоставят много възможности за заетост, икономическа и културна дейност, но много жители са изправени пред екологични и социални предизвикателства. Жилищните проблеми, замърсяването и престъпността са едни от най-сериозните предизвикателства, от които са засегнати градските райони. Устойчивото и интегрирано градско развитие е от решаващо значение за осъществяването на екологичния, справедлив и цифров преход и съответните приоритети на ЕС на местно равнище, без нито едно място да бъде пренебрегнато. Ето защо през 2022 г. ЕС пое три нови доброволни ангажимента, за да допринесе за ускоряване на изпълнението на Новата програма на ООН за градовете.

Неутралност по отношение на климата

Европейският закон за климата³⁸, приет през 2021 г., е уникален с това, че поставя правно обвързващи цели за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. и за намаляване на нетните емисии на парникови газове с поне 55 % до 2030 г. в сравнение с равнищата от 1990 г.³⁹. Осъществяването на Европейския зелен пакт на практика е в начален етап и можем да очакваме, че резултатите ще се подобрят значително през следващите години.

Законодателните предложения привеждат в действие тези цели за намаляване на емисиите с 55 % във всички икономически сектори. Крайъгълен камък на този пакет е ценообразуването на въглеродните емисии под формата на **системата на ЕС за търговия с емисии**, която е първият голям пазар на въглеродни емисии в света и остава най-големият. Неотдавна институциите на ЕС постигнаха съгласие за засилване и разширяване на търговията с емисии, намаляване на националните емисии в секторите на транспорта, строителството, отпадъците и селското стопанство, прекратяване на продажбата на нови автомобили с емисии на CO₂ в ЕС до 2035 г. (с гъвкавост за горивата на основата на електроенергия) и увеличаване на поглъщането на въглерод чрез земеползването, горското стопанство и селското стопанство.

На изменението на климата и опазването на биологичното разнообразие трябва да се обърне внимание в световен мащаб чрез конкретни действия от страна на всички държави. Що се отнася до финансирането, в рамките на Парижкото споразумение

³⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1119> (europa.eu)

³⁹ Равнището на нетните вътрешни емисии на ЕС през 2021 г. (по последни налични данни) в голяма степен съответства на траекторията за постигането на тези амбициозни цели, но темпът на намаляване трябва значително да се увеличи.

развитите държави поеха ангажимент да мобилизират около 84 милиарда евро всяка година в подкрепа на развиващите се държави. ЕС и неговите държави членки осигуряват най-високото публично финансиране за борбата с изменението на климата в света — с 23,04 милиарда евро през 2021 г.

Чрез своите **международни партньорства** ЕС работи за реализирането на целите на **Европейския зелен пакт** на световно равнище и на напредък по постигането на съответните **ЦУР**. Приблизително 35 % от бюджета на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество — Глобална Европа (ИССРМС—ГЕ)⁴⁰, допринасят за действия за борба с изменението на климата (ЦУР 13), включително чрез подкрепа за устойчива енергия (ЦУР 7). ЕС също така пое ангажимент да удвои международното си финансиране за периода 2021—2027 г. за опазване на биологичното разнообразие (ЦУР 15 и 14), по-специално за най-уязвимите държави. ЕС също така увеличи подкрепата си за устойчиво селско стопанство (ЦУР 2), водни ресурси (ЦУР 6) и устойчиви модели на потребление и на производство (ЦУР 12), включително за кръговата икономика в държавите партньори. Както е описано по-долу, ЕС внедрява **Global Gateway**⁴¹ — своята стратегия за устойчиви инвестиции в инфраструктура в световен мащаб. Това представлява неговото позитивно предложение към държавите партньори да подкрепят постигането на ЦУР, включително чрез мобилизиране на частния сектор. Това включва подкрепа за изграждане на инфраструктура в сектора на устойчивата енергия и борбата с изменението на климата, особено чрез водещи инициативи като инициативата за екологична енергия между Африка и ЕС, инициативата за преход към зелена икономика в Латинска Америка и Карибския басейн или инициативата за вода, енергия и борба с изменението на климата в Централна Азия. Тези действия се предприемат при следване на подхода „Екип Европа“, който обединява ЕС, неговите държави членки и националните банки за развитие, както и Европейската инвестиционна банка и Европейската банка за възстановяване и развитие.

Хора и благоденствие — Икономика в интерес на хората и Европа, подготвена за цифровата ера

Икономика в интерес на хората

Като подпомага растежа на икономиките и намалява бедността и неравенствата, ЕС допринася пряко и за постигането на няколко взаимосвързани ЦУР. Беше постигнат значителен напредък по намаляването на бедността и социалното изключване (**ЦУР 1**) и по целта за икономиката и пазара на труда (**ЦУР 8**). Въпреки това бе постигнат само умерен напредък по намаляването на неравенствата (**ЦУР 10**).

⁴⁰ [Инструмент за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа \(eur-lex.europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu).

⁴¹ [Global Gateway \(europa.eu\)](https://europa.eu)

Фигура 4: Принос към ЦУР на основната амбициозна цел „икономика в интерес на хората“

Икономическото управление на ЕС дава възможност за активна и ефективна координация на изпълнението на Програмата до 2030 г. в 27-те държави членки в рамките на европейския семестър — рамка за интегрирано наблюдение и координация на политиките в областта на икономиката и заетостта в ЕС. В годишния обзор на ЕС на устойчивия растеж е очертана програма за икономическа политика за смекчаване на отрицателните последици от енергийните сътресения в краткосрочен план и за продължаване на усилията за подкрепа на устойчивия и приобщаващ растеж и повишаване на устойчивостта в средносрочен план, като същевременно се запазва гъвкавостта за справяне с новите предизвикателства. Подходът е структуриран около четирите измерения на конкурентната устойчивост (справедливост, екологична устойчивост, производителност и макроикономическа стабилност). Европейският семестър интегрира изпълнението на ЦУР. Това включва годишни доклади за всички държави членки⁴² — във всеки от които се очертават напредъкът и предизвикателствата при изпълнението на мерките за ЦУР, както и изчерпателен статистически мониторингов доклад, предоставящ задълбочен преглед на напредъка на ЕС по постигането на ЦУР.

Като цяло задачите, заложили с ЦУР по отношение на заетостта, образованието и уменията, условията на труд, борбата с бедността и неравенството и насърчаването на равните възможности и социалното приобщаване, се изпълняват на равнището на ЕС чрез прилагането на **Европейския стълб на социалните права**⁴³ и изграждането на **Съюз на равенство**. Приет през март 2021 г., Планът за действие на Европейския стълб на социалните права⁴⁴ определя три амбициозни водещи цели на ЕС за 2030 г. в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността. Тези цели включват 78 % равнище на заетост (за хората на възраст между 20 и 64 години), 60 % коефициент на участие в обучения сред всички възрастни и намаляване с поне 15 милиона на броя на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване, включително поне 5 милиона деца (в сравнение с 2019 г.). С общ бюджет от над 99 милиарда евро **Европейският социален фонд плюс** е ключов финансов инструмент за реализирането на Европейския стълб на социалните права.

Икономическият растеж и заетостта са разгледани в **ЦУР 8**. Икономиката на ЕС нарасна с 5,4 % през 2021 г., след като през 2020 г. отбеляза спад, свързан с COVID-19.

⁴² [Европейски семестър за 2022 г.: Доклади за държавите \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/eu-semester-2022-report)

⁴³ [Европейският стълб на социалните права, изразен в 20 принципа \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/eu-pillar-social-principles)

⁴⁴ [План за действие на Европейския стълб на социалните права \(europa.eu\).](https://ec.europa.eu/economy_finance/eu-pillar-action-plan)

Очаква се през 2022 г. тя да нарасне с 3,5 %, а през 2023 г. — с 0,8 %⁴⁵. Равнището на заетост в ЕС достигна нов рекорден връх от 74,7 % през 2022 г. и оттогава пазарите на труда остават стабилни. От 2014 г. насам безработицата и дълготрайната безработица вече отбелязват тенденция на намаляване. Ако тази положителна тенденция се запази, ЕС ще бъде в състояние да постигне целта си за заетост от 78 % до 2030 г. Положението на младите хора на пазара на труда обаче не е толкова положително. От 2013 г. насам по линия на **Гаранцията за младежта**⁴⁶ е осигурена възможност за достъп до пазара на труда или до образование на повече от 24 милиона млади хора.

По отношение на **ЦУР 1** броят на хората в ЕС, изложени на риск от бедност или социално изключване, е намалял значително от 104,9 милиона (или 24 % от населението на ЕС) през 2015 г. на 95,4 милиона (21,7 %) през 2021 г. Броят на децата в риск е намалял от 22,3 милиона през 2015 г. на 19,6 милиона през 2021 г. И все пак между държавите от ЕС остават значителни разлики в равнището на бедност. Освен това селските райони обикновено са изложени на по-висок риск от бедност поради миграция и ограничен достъп до услуги, по-ограничени пазари на труда и възможности за образование и обучение. Що се отнася до **ЦУР 10**, разликата в доходите между бедните и богатите в ЕС също остава голяма, а социалното приобщаване на безработните, мигрантите, малцинствата или хората с увреждания остава предизвикателство.

Борба с неравенствата и недопускане на пренебрегването на когото и да било

Един от основните ангажименти в Програмата до 2030 г. е никой не бъде пренебрегнат. Неравенствата са фундаментално предизвикателство, което присъства във всички ЦУР.

ЕС е решен да изкорени бедността във всичките ѝ форми, да сложи край на дискриминацията и социалното изключване и да намали неравенствата. В **Договора за Европейския съюз** се посочва, че ЕС се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, върховенството на закона и зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, принадлежащи към малцинства. Ангажиментът никой да не бъде пренебрегнат е отразен във вътрешните и външните политики на ЕС, включително чрез прилагане на основан на правата подход и засилване на съсредоточаването върху борбата с неравенствата.

Изграждането на **Съюз на равенство** с по-справедливо и приобщаващо общество, свободно от всякаква дискриминация, е приоритет на ЕС. **Съюзът на равенство** се основава на политики и действия, които създават условия всеки да живее, да се развива и да ръководи без дискриминация. Това доведе до приемането и изпълнението на

⁴⁵ [Икономическа прогноза от зимата на 2023 г.: Икономиката на ЕС ще избегне рецесията, но трудностите продължават \(europa.eu\)](#)

⁴⁶ Подсилената гаранция за младежта представлява ангажимент от страна на всички държави членки, целящ да се гарантира, че всички млади хора до 30-годишна възраст получават качествено предложение за работа, продължаване на образованието, чиракуване или стаж в срок от четири месеца след като останат без работа или напуснат системата на формалното образование. Повече информация е достъпна [на следния адрес](#).

стратегии и планове за действие, които са пряко свързани с изпълнението на ЦУР, включително конкретно цели 1, 4, 5, 8 и 10. Голяма част от тях са споменати в настоящия раздел, посветен на акцентите от ЕС, и са описани по-подробно в придружаващия документ (SWD(2023) 700).

На равнището на ЕС бяха предприети конкретни действия чрез политики за насърчаване и гарантиране на справедливост и солидарност в европейската социална пазарна икономика. За да бъдат достигнати първо най-изостаналите, са необходими дезагрегирани данни, за да се наблюдава изпълнението на ангажиментите и да се разработят политики за най-уязвимите и маргинализирани групи от населението. Някои групи от населението, като децата, хората с увреждания, имигрантите и ромите, са изложени на по-голям риск от бедност⁴⁷. ЕС редовно събира данни за социално-икономическите резултати на хората чрез своята статистическа служба ([Евростат](#)) и специализираните си агенции, включително Агенцията на Европейския съюз за основните права ([FRA](#)), Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд ([Eurofound](#)) и Европейския институт за равенство между половете ([EIGE](#)).

За да се гарантира пълноценното участие на хората с увреждания, **Стратегията за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г.** има за цел да подобри живота на хората с увреждания през това десетилетие в ЕС и извън него, включително при хуманитарни кризи.

Стремежът никой да не бъде пренебрегнат и борбата с неравенствата са в центъра и на **международните партньорства** на ЕС и са част от целта за насърчаване на устойчивото развитие. Чрез своите международни партньорства ЕС отдава приоритет на борбата с неравенствата и насърчаването на устойчиви и приобщаващи общества. Една обща цел е да се обхване многоизмерният принос към борбата с неравенствата при разработването, сравнителния анализ и мониторинга на свързаните с това програми. Действията на ЕС са насочени и към борба с неравенствата на равнището на политиките, като например чрез подобряване на системите за социална закрила и на фискалните рамки и преодоляване на неравенствата в условията на изменението на климата и влошаването на състоянието на околната среда. По света и в различните сектори се работи по няколко водещи инициативи за постигане на равенство: от социално сближаване към достоен труд и от справедлив преход към ориентирана към човека цифровизация.

Чрез своите **международни партньорства** ЕС подкрепя държавите партньори в подобряването на стопанската и инвестиционната среда, частните инвестиции, увеличаването на финансовото приобщаване и насърчаването на търговията и нейното улесняване за целите на устойчивото развитие и веригите за създаване на стойност (ЦУР 8, 9, 10). Съюзът насърчава достойния труд чрез подобряване на социалната, трудовата и екологичната устойчивост (ЦУР 8), насърчаване на равенството между

⁴⁷ Специална глава на Агенцията за основните права относно [изпълнението на целите за устойчиво развитие в ЕС: въпрос на човешки и основни права](#) (юни 2019 г.).

половете (ЦУР 5) и овластяването на жените и младежите, борба с неравенствата (ЦУР 10), както и подобряване на политиките и системите за професионално обучение и образование (ЦУР 4). По линия на стратегията **Global Gateway** ЕС вече стартира няколко проекта с прилагане на подхода „Екип Европа“ с възможност за привличане на множество източници на финансиране, включително инвестиции от частния сектор. Сред тях са водещите проекти по пакета за инвестиции на ЕС и Африканския съюз за транспортни стратегически коридори в Западна, Централна и Източна Африка, които ще допринесат за постигането на редица взаимосвързани ЦУР.

Европа, подготвена за цифровата ера

За да изпълни успешно Програмата до 2030 г. и да остане конкурентоспособен на световната сцена, ЕС трансформира промишлеността и инфраструктурата си, за да станат по-екологосъобразни и по-цифровизирани, а икономиката — по-кръгова. Пандемията от COVID-19 потвърди отново ползите от цифровизацията в ежедневието ни и убеждението защо цифровият преход е пътят напред. Цифровият и екологичният преход вървят ръка за ръка и взаимно подкрепят потенциала си.

Фигура 5: Принос към ЦУР на основната амбициозна цел „Европа, подготвена за цифровата ера“

Добър напредък бе постигнат в областта на **промишлеността, иновациите и инфраструктурата (ЦУР 9)**. Действията на ЕС са насочени към модернизирване на промишлеността и инфраструктурата чрез превръщането им в по-екологосъобразни и цифровизирани. Укрепването на цифровите инфраструктури е ключов стълб на **цифровото десетилетие на Европа**⁴⁸ — програмата, която определя стратегията на ЕС за цифрова трансформация. Производителността е най-висока в някои сектори, като например цифровите и чистите технологии, които се очаква да бъдат секторите на растеж в бъдеще. За да се увери, че те могат да процъфтяват в Европа, ЕС прие Промисления план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии⁴⁹, предложи законодателство за изкуствения интелект и регулира услугите и пазарите на данни по начин, ориентиран към човека. С европейския законодателен акт за интегралните схеми⁵⁰ ЕС ще мобилизира повече от 43 милиарда евро публични и частни инвестиции и ще набележи мерки за подготовка, предвиждане и бързо реагиране на всякакви бъдещи прекъсвания на веригата за доставки, заедно с държавите членки и международните партньори. Улесняването и опростяването на достъпа до финансиране,

⁴⁸ [COM\(2021\) 118 final от 9 март 2021 г.](#)

⁴⁹ Промисленият план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии е план за повишаване на конкурентоспособността на европейската промишленост с нулеви емисии и за подпомагане на бързия преход към неутралност по отношение на климата. По-подробна информация е на разположение на следния адрес: [COM\(2023\) 62 final от 1 февруари 2023 г.](#)

⁵⁰ [COM\(2022\) 45 final, 8 февруари 2023 г.](#)

особено за малките и средните предприятия, както и благоприятната регулаторна рамка са от съществено значение за водещата роля в екологичния и цифровия преход. Космическите технологии под формата на спътникова навигация и наблюдение на Земята се използват и за подобряване на гъвкавостта и устойчивостта на селското стопанство, използването на сухоземните и морските ресурси, както и на транспорта.

Същевременно ЕС насърчава иновациите със своята „Нова европейска програма за иновации“⁵¹, която има за цел да постави ЕС начело на новата вълна от иновации в областта на дълбоките технологии и новосъздадени предприятия в рамките на европейското научноизследователско пространство. Основната програма на ЕС за финансиране на научните изследвания и иновациите — „Хоризонт Европа“, с бюджет от 95,5 милиарда евро за периода 2021—2027 г., спомага за постигането на всички 17 ЦУР и стимулира конкурентоспособността и растежа на ЕС. Тези мерки започват да дават резултат. Броят на заявките за патенти, подадени в Европейското патентно ведомство, е нараснал. Въпреки това интензивността на научноизследователската и развойната дейност в ЕС е показала сравнително скромнен растеж, достигайки 2,27 % през 2021 г., което е на известно разстояние от целта от 3 % за 2030 г.

Образование и обучение, умения и деца

Младото поколение е двигателят за осъществяването на устойчивото развитие. Грижата за младото поколение помага за неговото развитие и израстване. Целенасочените мерки се съчетават с добре развити социални услуги.

За да не бъде пренебрегнат никой, е необходимо да се прекъснат циклите на предаване на неравностойното положение между поколенията — цел, преследвана от новата **Стратегия на ЕС за правата на детето**⁵² и **Европейската гаранция за детето**⁵³. Последното гарантира ефективен достъп на нуждаещите се деца до ключови услуги, като грижи, образование, здравеопазване, хранене и жилища.

Цифровизацията носи възможности и ползи за децата, но също и рискове. Новата **европейска стратегия за по-добър интернет за децата**⁵⁴ има за цел да гарантира, че децата са защитени, уважавани и имат повече възможности онлайн. Комисията предложи и нови **законодателни актове на ЕС за предотвратяване и борба със сексуалното насилие над деца в интернет**.

По отношение на **образованието и обучението (ЦУР 4)**, като започва от високо равнище, ЕС отбелязва умерен напредък като цяло. От една страна, ЕС е постигнал значителен напредък в областта на образованието в ранна детска възраст, като е намалил броя на отпадащите от училище, насърчил е схемите за чиракуване в областта на професионалното образование и обучение (ПОО) и е увеличил броя на завършилите висше образование. В ЕС вече има близо 5000 висши училища и 18 милиона студенти в

⁵¹ [COM\(2022\) 332 final от 5 юли 2022 г.](#)

⁵² [COM\(2021\) 142 final от 24 март 2021 г.](#)

⁵³ [Препоръка \(ЕС\) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата.](#)

⁵⁴ [COM\(2022\) 212 final от 11 май 2022 г.](#)

сектора на висшето образование. В ЕС 57,2 % от всички завършили висше образование през 2020 г. са жени⁵⁵. От друга страна, участието на възрастните в ученето и делът на възрастните с поне основни цифрови умения не са се подобрили значително от 2015 г. насам, а всеки пети млад европеец все още не притежава адекватни умения в областта на четенето, математиката или природните науки.

След **Европейската година на младежта** през 2022 г., 2023 г. е **Европейската година на уменията**, като целта е да се насърчат по-високите инвестиции в обучение и повишаване на квалификацията, да се гарантира, че уменията отговарят на изискванията на пазара на труда, и да се съчетаят стремежите и уменията на хората с възможностите. Европейската година на уменията ще даде тласък по-специално на ЦУР 4, 8 и 9. Програмата „Еразъм+“ допринася за подобряване на качеството и адекватността на образователните системи чрез мобилност с учебна цел, институционално сътрудничество и изграждане на капацитет в световен мащаб. На световно равнище, въз основа на **срещата на ООН на високо равнище за преобразуване на образованието през 2022 г.**, ЕС ще предприеме решителни действия по различни **приоритети в областта на образованието**, като например обучение на учители, засилване на равенството и приобщаването към образованието и насърчаване на уменията. ЕС предоставя колективно като „Екип Европа“ повече от половината от подкрепата за глобалните фондове за образование, като например Глобалното партньорство за образование и „Образованието не може да чака“.

Чрез своите **международни партньорства** ЕС подкрепя държавите партньори при цифровия преход. Центърът „Цифровизация за развитие“⁵⁶ е нова форма на глобално сътрудничество в областта на цифровите технологии с ЕС, като подкрепя регулаторните рамки в областта на цифровите технологии и данните, а също и цифровите умения. Чрез стратегията за Global Gateway ЕС подкрепя иновациите в областта на цифровата инфраструктура в световен мащаб и свързаните с тях действия в областта на образованието и научните изследвания, по-специално чрез водещи инициативи като Цифровото партньорство с Латинска Америка и Карибския басейн или инициативата за цифрова свързаност в Централна Азия.

Хора и мир — утвърждаване на европейския ни начин на живот и нов тласък за европейската демокрация

Утвърждаване на европейския ни начин на живот

Сигурността, правосъдието и силните институции са ключови фактори за приобщаващ и социално справедлив икономически растеж. Въз основа на солидна рамка за върховенство на закона и стабилни институции ЕС постигна значителен напредък по отношение на **ЦУР 16**. ЕС отбеляза и добър напредък до 2020 г. по отношение на целите, свързани със здравето и благосъстоянието (**ЦУР 3**), и въпреки затрудненията, причинени от пандемията от COVID-19, положителната тенденция се възстановява.

⁵⁵ Евростат: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Tertiary_education_statistics.

⁵⁶ Връзка [на този адрес](#).

Фигура 6: Принос към ЦУР на основата амбициозна цел „Утвърждаване на европейския ни начин на живот“

Поставени са основите на Европейския здравен съюз с цел по-добра защита на физическото и психичното здраве на гражданите на ЕС, снабдяване на ЕС и неговите държави членки със средства за предотвратяване и справяне с бъдещи пандемии и повишаване на устойчивостта на здравните системи на ЕС. Програмата за действията на Съюза в областта на здравето (EU4Health)⁵⁷ с бюджет от 5,3 милиарда евро за периода 2021—2027 г. укрепва здравните системи. В рамките на Европейския план за борба с рака⁵⁸, подкрепен с финансиране от 4 милиарда евро, от които 1,25 милиарда евро идват от програмата EU4Health, се укрепват превенцията на рака, научните изследвания и грижите за пациентите.

За да защити всички в ЕС, Комисията изготви нова **Стратегия на ЕС за Съюза на сигурност**⁵⁹. Това допринася за изграждането на мирни и приобщаващи общества, към които е насочена **ЦУР 16**. Стратегията се фокусира върху приоритетни области, в които ЕС може да помогне на държавите членки в укрепването на сигурността за всички, които живеят в Европа. Стратегията е от решаващо значение за намаляване на всички форми на насилие, прекратяване на злоупотребите и трафика на хора, както и за борбата с организираната престъпност и тероризма.

Върховенството на закона е основна ценност на ЕС⁶⁰. Съюзът постепенно укрепва своя инструментариум за насърчаване и защита на върховенството на закона в ЕС⁶¹. Инструментариумът включва както превантивни инструменти, така и инструменти за реагиране, включително например годишните доклади относно върховенството на закона⁶², които позволяват да се идентифицират и решават проблеми в държавите — членки на ЕС, или производства за установяване на нарушение, когато проблеми, свързани с върховенството на закона, представляват нарушения на правото на ЕС⁶³. **Европейският механизъм за върховенство на закона**⁶⁴, в чийто център са докладите за върховенството на закона, е превантивен инструмент, замислен като годишен цикъл за тесен диалог между институциите на ЕС, заедно с държавите членки, националните парламенти, гражданското общество и други заинтересовани страни, за да се осигури наблюдение и да се представят препоръки. Комисията също така прие стратегия за

⁵⁷ Повече информация е достъпна [на този адрес](#).

⁵⁸ Повече информация е достъпна [на този адрес](#).

⁵⁹ [COM\(2020\) 605 final от 24 юли 2020 г.](#)

⁶⁰ Член 2 от Договора за Европейския съюз (ДЕС).

⁶¹ Съобщение на Комисията *Укрепване на върховенството на закона в ЕС*, COM(2019) 343.

⁶² [Механизъм за върховенството на закона \(europa.eu\)](#)

⁶³ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/applying-eu-law/infringement-procedure_bg

⁶⁴ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism_bg.

укрепване на прилагането на основните права в ЕС⁶⁵ и ежегодно докладва за прилагането на Хартата на основните права на ЕС⁶⁶, а Агенцията на ЕС за основните права ежегодно докладва за изпълнението на Хартата по места.

Предложението за **Нов пакт за миграцията и убежището**⁶⁷ има за цел да гарантира, че миграцията се управлява по ефективен и хуманен начин със справедливи и ефикасни правила за предоставяне на убежище. Освен това външният стълб на пакта подкрепя държавите партньори в управлението на миграцията по миграционните коридори, включително сътрудничеството с държавите на произход, транзит и местоназначение.

Солидарност в борбата с пандемията

Вследствие на пандемията от COVID-19 в ЕС бяха регистрирани около 1,7 милиона смъртни случая, които би могло да бъдат избегнати⁶⁸. **Преодоляването на пандемията чрез научни изследвания и солидарност** е основен приоритет. Чрез стратегията на ЕС за ваксините над 1,7 милиарда дози ваксини срещу COVID-19 са доставени във всички краища на Европа, 86 % от възрастното население в ЕС е напълно ваксинирано срещу болестта и са спасени хиляди животи.

В световен мащаб ЕС е един от водещите донори в механизма **COVAX** за глобален достъп до ваксината срещу COVID-19. Между ноември 2020 г. и юни 2022 г. ЕС е изнесъл над 2,2 милиарда дози ваксини за общо 167 държави, от които 478 милиона дози са били дарени чрез COVAX на нуждаещи се държави, особено в Африка. Хуманитарната помощ на ЕС беше насочена и към осигуряване на достъп до ваксини на най-уязвимите, които не са обхванати от националните програми за ваксинация. ЕС предоставя колективно като „Екип Европа“ значителна подкрепа на световните фондове в областта на здравеопазването и насърчава укрепването на световното управление в областта на здравеопазването, по-специално СЗО. За да се подобри глобалната здравна сигурност, новата **Стратегия на ЕС в областта на световното здравеопазване**, приета през ноември 2022 г., насочва действията на ЕС за осигуряване на по-добра готовност и реакция при заплахи за здравето. В перспектива до 2030 г. тя има за цел да възстанови загубените позиции по отношение на здравните цели съгласно ЦУР, като се съсредоточи върху укрепването на системите за здравеопазване, всеобщото здравно осигуряване, първичното здравеопазване, общественото здраве и определящите здравото фактори.

Чрез своите **международни партньорства** ЕС насърчава зачитането на правата на човека и постигането на целите на човешкото развитие, както и на принципа никой да не бъде пренебрегнат, като се насочва към най-уязвимите и изложени на риск от бедност хора и онези, живеещи в условия на криза, по-специално в областта на здравеопазването (ЦУР 3), образованието (ЦУР 4), социалната закрила (ЦУР 1) и

⁶⁵ [COM\(2020\) 711 final от 2 декември 2020 г.](#)

⁶⁶ https://commission.europa.eu/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/eu-charter-fundamental-rights/application-charter_bg.

⁶⁷ [COM\(2020\) 609 final от 23 септември 2020 г.](#)

⁶⁸ Между януари 2020 г. и декември 2022 г. в сравнение със средния брой смъртни случаи, регистрирани през периода 2016—2019 г.

равенството между половете (ЦУР 5). ЕС поставя борбата с бедността в центъра на международното си сътрудничество, като я включва като междусекторна цел. ЕС отдава по-голям приоритет на борбата с неравенствата чрез изграждане на приобщаващи и устойчиви общества (ЦУР 10). Най-малко 20 % от бюджета по Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество — Глобална Европа, ще допринесе за човешкото развитие. ЕС предприема трансформиращи инициативи в рамките на „Екип Европа“ с акцент върху човешкото развитие, като например „Производство и предоставяне на достъп до ваксини, лекарства и продукти на здравните технологии в Африка“ и „Инициатива за обучение на учители в Африка на юг от Сахара“, и осигурява специална подкрепа за глобални действия.

Нов тласък за европейската демокрация

В рамките на целта за нов тласък на европейска демокрация ЕС предприема важни действия, които пряко допринасят за постигането на **ЦУР 5** за равенство между половете, **ЦУР 10** за намаляване на неравенствата и **ЦУР 16** за насърчаване на мира, справедливостта и силните институции.

Фигура 7: Принос към ЦУР на основната амбициозна цел „Нов тласък за европейската демокрация“

За справяне с дискриминацията в ЕС в съответствие с **ЦУР 10** и **ЦУР 16** Комисията прие Плана за действие на ЕС за борба с расизма⁶⁹, стратегическата рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите⁷⁰, Стратегията за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020—2025 г.⁷¹, стратегията на ЕС за борба с антисемитизма и подкрепа на еврейския живот⁷² и [Стратегията за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г.](#)⁷³. Освен това Комисията е изцяло ангажирана с борбата с всички форми на реч на омразата и престъпленията от омраза, които са незаконни съгласно правото на ЕС⁷⁴.

Що се отнася до участието на обществеността, Комисията е решена да **предостави на гражданите на ЕС по-голямо право на глас** по отношение на това какво прави ЕС и как работи за тях; това е в съответствие с **ЦУР 16**. ЕС активно насърчава участието на гражданите, предприятията и заинтересованите страни в процеса на изготвяне на политиките на ЕС. Всеки — не само гражданите на ЕС — може да предостави обратна информация онлайн по време на целия цикъл на изготвяне на политики чрез портала на

⁶⁹ Повече информация е достъпна [на този адрес](#).

⁷⁰ Повече информация е достъпна [на този адрес](#).

⁷¹ COM(2020) 698 final

⁷² [COM\(2021\) 615 final](#)

⁷³ [COM\(2021\) 615 final](#).

⁷⁴ [Рамково решение относно борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия](#) 2008 г..

Комисията „Споделете мнението си“⁷⁵, който беше използван и за настоящия доброволен преглед. Като цяло Комисията е публикувала над 5000 възможности за обратна връзка и е получила над 3 милиона мнения. Конференцията за бъдещето на Европа⁷⁶ беше уникална възможност за структурирани дебати с гражданите по ключови приоритети, включително как да бъдат постигнати ЦУР. Повече от 750 000 участници споделиха и обсъдиха близо 19 000 идеи. Въз основа на успеха на Конференцията за бъдещето на Европа гражданските панели вече участват в изготвянето на политиките на Комисията в някои ключови области. Конференцията доведе до поемане на ангажименти за нови политически инициативи, които често допринасят за постигането на редица съответни ЦУР. През 2023 г. новото поколение граждански панели ще обсъжда инициативи относно разхищението на храни, мобилността с учебна цел и виртуалните светове.

През 2022 г. бе отбелязана и 10-ата годишнина от Европейската гражданска инициатива⁷⁷. С нея се предоставя важно средство за активно участие в изготвянето на политиките на ЕС, чрез което гражданите могат пряко да приканят Комисията да предложи ново законодателство на ЕС.

Планът за действие за европейската демокрация⁷⁸ е предназначен за овластяване на гражданите и за изграждане на по-устойчиви демокрации в целия ЕС чрез **способстване за надеждни, прозрачни и приобщаващи избори, укрепване на свободата на медиите и противодействие на дезинформацията**. През 2023 г., една година преди следващите избори за Европейски парламент, Комисията ще представи пакет от мерки за защита на демокрацията, който ще се съсредоточи върху прозрачността, изборните въпроси, укрепването на гражданското пространство и поощряването на приобщаващо и ефективно взаимодействие на публичните органи с организациите на гражданското общество и гражданите. Всички тези мерки имат за цел да подсилят отвътре устойчивостта на демокрацията в ЕС. В пакета от мерки ще може да се вземат предвид и няколко свързани с демокрацията предложения, направени от Конференцията за бъдещето на Европа във връзка с участието на гражданите в изготвянето на политики.

Като се има предвид, че дезинформацията и манипулирането на информацията оказват голямо отрицателно въздействие върху демократичното общество, работата на ЕС ще продължи да се съсредоточава върху дезинформацията и намесата, като свободата на изразяване се отстоява като една от най-висшите ценности на нашите общества.

Равенство между половете

Въпреки че ЕС силно насърчава равенството между половете и е постигнал значителен напредък през последните десетилетия, са необходими допълнителни усилия чрез различни действия.

⁷⁵ Портал „Споделете мнението си“: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_bg.

⁷⁶ За повече информация вж. [този адрес](#).

⁷⁷ Повече информация е достъпна [на този адрес](#).

⁷⁸ [COM\(2020\) 790 final от 3 декември 2020 г.](#)

Стратегията за равенство между половете⁷⁹ за периода 2020—2025 г. изпълнява един от основните компоненти на ангажимента за създаване на Съюз на равенство. С нея ЕС се стреми да постигне Съюз, в който жените и мъжете свободно следват избраните от тях житейски пътища, имат равни възможности да се развиват и равноправно участват в обществото и го ръководят. Равенството между половете също така играе ключова роля за образованието, устойчивия икономически растеж и намаляването на неравенствата. Броят на жените, заемащи ръководни постове, се е увеличил, а различията между мъжете и жените на пазара на труда са намалели. Въпреки това различията между половете остават значителни, а насилието, основано на пола, все още е факт.

Въпреки че в Договора за функционирането на Европейския съюз⁸⁰ е залегнал **принципът за равно заплащане за равен труд**, все още съществува разлика в заплащането на мъжете и жените⁸¹. Новите **обвързващи мерки за прозрачност на възнагражденията**⁸² ще осигурят по-голяма прозрачност и ефективно прилагане на принципа на равно заплащане. ЕС също така прие **нови правила за осигуряване на равенство между половете в управителните съвети на котираните на борсата дружества**.

През март 2022 г. Комисията предложи правила за целия ЕС с цел **прекратяване на основаното на пола насилие над жени и домашното насилие**⁸³. С предложените правила ще бъде криминализирано изнасилването при липса на съгласие, гениталното осакатяване на жени и кибернасилието и ще бъде подобрен достъпът на жертвите до правосъдие.

Чрез своите **международни партньорства** ЕС преследва тези цели на световно равнище. Що се отнася до ЦУР 16, управлението, мирът и сигурността са в основата на външния ангажимент на ЕС за устойчиво развитие. Напредъкът по тази ЦУР има мултиплициращ ефект върху всички ЦУР. При изпълнението на Програмата до 2030 г. ЕС прилага основан на правата на човека подход, като изхожда в действията си от защитата, зачитането и изпълнението на правата на човека⁸⁴. Съюзът действа в подкрепа на върховенството на закона, общественото участие, недискриминацията и равенството, както и на отчетността, включително чрез специално насочени действия в подкрепа на гражданското общество и защитниците на правата на човека. ЕС активно насърчава овластяването и участието на младите хора, включително чрез своя План за действие за младежта (ПДМ) в областта на външната дейност. ЕС допринася за постигането на ЦУР 5 и чрез външни действия, като включва равенството между половете в своите международни партньорства и гарантира, че поне 85 % от всички

⁷⁹ [COM\(2020\) 152 final от 5 март 2020 г.](#)

⁸⁰ [Член 157 от Договора за функционирането на Европейския съюз.](#)

⁸¹ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_02_40/default/table?lang=en

⁸² Повече информация е достъпна [на този адрес](#).

⁸³ [COM\(2022\) 105 final от 8 март 2022 г.](#)

⁸⁴ SWD(2021) 179 final от 30 юни 2021 г.

негови външни действия са съобразени с пола. Освен това Съюзът предприема решителни действия съвместно с ООН, например чрез инициативата Spotlight. В допълнение Съюзът гарантира, че финансираните от ЕС хуманитарни операции са съобразени с пола и възрастта, чрез собствен маркер за пол и възраст при хуманитарните дейности. Неотдавнашна оценка показва, че през 2021 г. при 96 % от финансирането на хуманитарната помощ в някаква или голяма степен са взети предвид съображенията, свързани с пола и възрастта.

Партньорство — по-силна Европа на световната сцена

Целите на ЕС, а именно двойният екологичен и цифров преход, както и стремежът към постигане на ЦУР, не могат да бъдат постигнати без взаимодействие с държавите партньори, както и на многостранно равнище.

Фигура 8: Принос към ЦУР на основната амбициозна цел „По-силна Европа на световната сцена“

Подкрепата за държавите партньори при изпълнението на ЦУР се превърна в основна цел на международните партньорства на ЕС с приемането през 2017 г. на **Европейския консенсус за развитие**⁸⁵. Изкореняването на бедността, справянето с дискриминацията и неравенствата, както и това никой да не бъде пренебрегнат, са в центъра на нашите международни партньорства, които имат за цел да насърчат устойчивото развитие, като подкрепят изпълнението на Програмата до 2030 г. Тези решителни действия в подкрепа на ЦУР, съчетани с приоритетите на ЕС, се доразвиват чрез програми в рамките на ИССРМС—ГЕ, основния външен финансов инструмент (включително неговия инвестиционен компонент - Европейския фонд за устойчиво развитие плюс). Партньорството с частния сектор е от решаващо значение за мобилизирането на финансовите инвестиции, необходими за постигането на ЦУР. ЕС насърчава иновативни финансови инструменти, като например комбинирани на частни и публични източници и предоставяне на гаранции в подкрепа на частните инвестиции в държавите партньори, особено в най-нуждаещите се от тях.

Стратегията **Global Gateway**, на която бе дадено начало през декември 2021 г., е предложението и действият принос на ЕС за укрепване на средствата за изпълнение и за съживяване на глобалното партньорство (**ЦУР 17**) с оглед на изпълнението на Програмата до 2030 г. и свързаните с нея ЦУР, като същевременно допринася за изпълнението на Парижкото споразумение. Global Gateway спомага за насърчаване на по-големи публични и частни инвестиции в устойчива свързаност, по-специално чрез транспортна, енергийна и цифрова инфраструктура, и свързаните с нея връзки между хората (в областта на здравеопазването и образованието). За да се подкрепи в световен

⁸⁵ Повече информация е достъпна [на този адрес](#).

план екологичният и цифровият преход заедно с ЦУР, Global Gateway се внедрява от ЕС и от неговите държави членки посредством подхода „Екип Европа“. При взаимодействие с държави партньори Global Gateway има за цел да се привлекат множество източници на финансиране, включително инвестиции от частния сектор, за да се спомогне за намаляване на недостига на инвестиции в световен мащаб. Целта на ЕС е до 2027 г. да бъдат мобилизирани общи инвестиции до 300 милиарда евро, като половината от тях ще бъдат в Африка. Всяка отделна инициатива по линия на Global Gateway, финансирана от бюджета на ЕС, ще идентифицира и включва съответните ЦУР на всички етапи — от разработването до изпълнението и отчитането.

Фигура 9: Стратегията Global Gateway и ЦУР

Като цяло ЕС и неговите държави членки са **водещите донори на официална помощ за развитие (ОПР) в световен мащаб**, като през 2022 г. са предоставили общо 92,8 милиарда евро (по предварителни данни на ОИСР), което представлява 43 % от глобалната помощ. Това съответства на 0,59 % от общия им брутен национален доход (БНД). Те поддържат ангажимента си да постигнат колективната си цел за предоставяне на 0,7 % от БНД под формата на ОПР до 2030 г. в съответствие с Програмата до 2030 г.

В рамките на подхода „Екип Европа“ ЕС и неговите държави членки подкрепиха държавите партньори за постигането на устойчиво възстановяване, съобразено с ЦУР. За тази цел те предоставиха 47,7 милиарда евро за периода от началото на пандемията от COVID-19 до края на 2021 г. Това е съпроводено с усилия за мобилизиране на частния сектор с цел привличане на инвестиции за постигане на водещо до трансформация въздействие.

ЕС е твърдо ангажиран с ефективното **многостранно сътрудничество**, в основата на което е ООН, по-специално при изпълнението на Програмата до 2030 г. в световен мащаб. Това включва координирането в тези общи усилия с **ООН, Г-7 и Г-20, Групата**

на Световната банка, Международния валутен фонд, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и други. Това означава също така укрепване на глобалното управление там, където то е най-необходимо, особено по отношение на глобалните обществени блага, които трябва да бъдат защитени и управлявани колективно, за да се постигне напредък по постигането на ЦУР. ЕС е водещ в усилията за намаляване и смекчаване на последиците от изменението на климата, опазването на биологичното разнообразие и международното управление на океаните. Тези усилия и партньорства ще подпомогнат изпълнението на няколко ЦУР предвид техния взаимосвързан характер.

Съгласуваност на политиките за развитие

Създателите на политики в ЕС трябва да отчитат външните въздействия върху държавите партньори при прилагането на вътрешните политики. Това изискване в Договорите на ЕС е известно като „съгласуваност на политиките за развитие“. То е изтъкнато в Европейския консенсус за развитие от 2017 г. като ключов елемент от стратегията на ЕС за постигане на ЦУР.

Понастоящем изискването се изпълнява в контекста на напредъка по Програмата до 2030 г. в световен мащаб. Фокусът му се разшири отвъд традиционните пет стратегически предизвикателства (търговия и финанси, изменение на климата, продоволствена сигурност, миграция и сигурност), за да отрази новата и взаимосвързана динамика на ЦУР. Отчитането на съгласуваността на политиките за развитие се превърна в неразделна част от всеобхватното отчитане на изпълнението на ЦУР и затова се разглежда в настоящия доброволен преглед.

ЕС има за цел да разработи общи подходи с ключови партньори за насърчаване на надеждни партньорства и съюзи в глобален контекст, като по този начин допринася за укрепването на **основания на правила световен ред** и международното право. Това включва подкрепа за международните права на човека и международното хуманитарно право и тяхното ефективно прилагане, което е условие за постигане на напредък по ЦУР — задача, която е особено актуална предвид 75^{-ата} годишнина на **Всеобщата декларация за правата на човека**. ЕС и неговите държави членки са основните донори в световен мащаб в подкрепа на демокрацията, върховенството на закона и зачитането на правата на човека. Освен това държавите — членки на ЕС, изиграха важна роля за приемането през април 2023 г. на резолюция на Съвета на ООН по правата на човека, в която отново се потвърждава централното място на правата на човека в усилията за връщане към утвърдения график за изпълнение на ЦУР.

Отворената, основана на правила и справедлива **търговия** е ключов инструмент за насърчаване на устойчивото развитие и за повишаване на благоденствието и благосъстоянието. ЕС играе активна роля в изготвянето на солидна програма за търговия, с която да се установят възможно най-високите световни стандарти и да се допринесе за изпълнението на ЦУР в международен план. Устойчивостта и постигането

на ЦУР са в сърцевината и на прегледа на търговската политика на ЕС⁸⁶ за следващите години. Всяко ново всеобхватно двустранно търговско споразумение между ЕС и неговите партньори съдържа глава, посветена на търговията и устойчивото развитие, в която се насърчават сериозни ангажименти по отношение на климата, опазването на околната среда и условията на труд, както и равенството между половете. ЕС също така се стреми към ново поколение инвестиционни споразумения, които имат за цел да улеснят устойчивите инвестиции и включват сериозни ангажименти по отношение на международните инструменти за правата на човека, трудовите стандарти, опазването на околната среда и доброто управление. Тези ангажименти са в основата и на Общата схема от преференции на ЕС, по-специално чрез специалния насърчителен режим за устойчиво развитие и добро управление (ОСП+). Регламентът на ЕС за борба с изтезанията също така отразява ангажимента на ЕС за изкореняване на изтезанията и смъртното наказание.

Световната търговска организация (СТО) трябва да допринесе за осигуряването на устойчиво, екологосъобразно и приобщаващо възстановяване от пандемията, като то трябва да е съобразено с ЦУР. ЕС взе активно участие в преговорите, които бяха успешни и през 2022 г. доведоха до **Споразумението на СТО за забрана на някои субсидии за рибарство**, с което беше постигната изрична цел, поставена в Програмата до 2030 г.

За ефективното изпълнение на ЦУР се изисква също така работниците да се ползват от достойни условия на труд навсякъде по света. ЕС вече предприема решителни действия за насърчаване на достойни условия на труд в световен мащаб, а също и за премахване на детския и на принудителния труд, както е предвидено в ЦУР. Сред основните му партньори в това отношение са **Международната организация на труда, ОИСР**, както и **Г-7** и **Г-20**.

ЕС играе активна роля за насърчаването на солидни и устойчиви макроикономически политики на световно равнище, както и в държавите партньори. Съюзът постига това посредством икономическа дипломация и диалози по макроикономически въпроси като част от своите двустранни отношения, включително и многостранни такива, например в рамките на Г-20.

4. Извлечени поуки и перспективи до 2030 г.

Няколко безценни извлечени поуки представляват основата за подновяване на действията за ускоряване на реализирането на Програмата до 2030 г. в рамките на ЕС и на неговите международни партньорства.

Силни институции и основано на факти законотворчество за обезпечаване на съгласуваност на политиките за устойчиво развитие

Обхващащият всички равнища на управление подход за постигане на напредък по ЦУР гарантира политически контрол и координация на всички нива. ЕС ще вземе мерки

⁸⁶ [COM\(2021\) 66 final от 18 февруари 2021 г.](#)

амбициозните му инициативи да бъдат изпълнявани ефективно на национално, регионално и местно равнище. Икономическите, социалните, екологичните и управленските измерения на устойчивото развитие се интегрират по балансиран начин на всички етапи на разработването на политики. Рамката на Комисията за по-добро регулиране⁸⁷ изисква при оценката на въздействието на всяко законодателно предложение да се установява как действията на равнището на ЕС ще допринесат за изпълнението на ЦУР. В оценките на въздействието и при оценяването се разглеждат взаимовръзките, полезните взаимодействия и компромисите между съответните ЦУР.

Използване на възможностите на бюджета

Бюджетът на ЕС е ефективен инструмент за постигане на значителен напредък по Програмата до 2030 г. ЕС вече е постигнал напредък по включването на ЦУР в своя бюджетен цикъл. В случай на международни партньорства ЦУР се включват активно при разработването на проекти и програми, в рамките за резултатите (в съчетание с приоритетите на ЕС) и в годишните доклади за изпълнението на инструментите за външна дейност на ЕС.

По-добра комуникация с гражданите и подход, обхващащ всички части на обществото

Осъществяването на ЦУР не е задача единствено на публичните органи; то изисква и пълноценното участие на гражданското общество и частния сектор. За да бъде ефективно осъществяването на ЦУР, целите трябва да бъде активно подкрепяна чрез комуникация, която да ангажира гражданите, националните, регионалните и местните органи, медиите, организациите на гражданското общество, частния сектор и заинтересованите страни по места. Ползите трябва да бъдат ясно представени, а към оставащите предизвикателства трябва да се подхожда по прозрачен начин. Трайното участие на организациите на гражданското общество, социалните партньори, националните, регионалните и местните органи, както и на организациите на равнището на ЕС, включително Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, е важно за мобилизирането на заинтересованите страни на национално равнище, както и на регионалните общности, които са от ключово значение за изпълнението на ЦУР. В тази връзка Европейският пакт за климата⁸⁸ улеснява взаимодействието с гражданите и организациите относно това как действията в областта на климата могат да подпомогнат напредъка по постигането на ЦУР 13 и редица взаимосвързани ЦУР.

Мониторинг и докладване

На световно равнище ЕС участва активно в годишните срещи на Политическия форум на високо равнище за устойчиво развитие (ПФВР), който е основната платформа за проследяване и преглед на изпълнението на Програмата до 2030 г. Настоящият

⁸⁷ Повече информация е достъпна на адрес.

⁸⁸ Европейски пакт за климата: <https://climate-pact.europa.eu/>.

доброволен преглед ще бъде представен на заседанието на ПФВР през 2023 г. като принос на ЕС към тези споделени усилия за универсална партньорска оценка.

Комисията също така докладва редовно за напредъка по отношение на ЦУР във вътрешните и външните политики и действия на ЕС. Всяка година Евростат публикува доклад за напредъка по постигането на ЦУР въз основа на най-важните показатели за ЦУР на равнището на ЕС.

Ангажименти на ЕС по ЦУР на световната сцена

ЕС е поел ангажименти да подкрепя ускореното изпълнение на ЦУР на световно равнище, включително в отношенията с държавите партньори, както и на многостранно равнище. Международните партньорства на ЕС и основният инструмент за външни разходи на ЕС — Инструментът за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, включват приоритети, които обхващат цялата Програма до 2030 г. и нейните принципи, по-специално никой да не бъде пренебрегнат. Със стратегията на ЕС Global Gateway ще се допринесе пряко за постигането на напредък по редица взаимосвързани ЦУР. ЕС подкрепя дискусиите относно международната финансова архитектура с акцент върху реформата на многостранните банки за развитие, за да се гарантира, че те отговарят на предназначението си и постигат напредък по осъществяването на ЦУР.

С поглед към бъдещето

— В допълнение към преразгледаната рамка за по-добро регулиране ЕС ще гарантира, че със законодателните предложения се допринася за постигането на резултати по ЦУР.

— ЕС ще продължи да изпълнява своя ангажимент да предоставя информация относно изпълнението на ЦУР във всички имащи отношение програми на Съюза.

— Надграждайки приноса си към изготвянето на доброволния преглед, Европейският икономически и социален комитет и Комитетът на регионите ще продължат да играят основна роля като платформи, чрез които да се осъществява редовен обмен между заинтересованите страни относно изпълнението на ЦУР.

— ЕС редовно ще прецизира своя набор от показатели относно ЦУР, включително като отчита и външните странични ефекти, и ще продължи да интегрира ЦУР във всички свои доклади.

— ЕС ще продължи активно да интегрира ЦУР в осъществяването на водещите инициативи в рамките на стратегията за Global Gateway и инвестициите в устойчива инфраструктура, като същевременно активизира усилията си за привличане на частния сектор в подкрепа на ЦУР.

— ЕС ще положи в цялата си външна дейност повече усилия за справяне с неравенствата, като подпомага изграждането на приобщаващи и устойчиви общества.

Заклучения

В настоящия преглед са представени широкият кръг дейности, предприети от ЕС във всички области на неговата политика за постигане на резултати по ЦУР, както и ангажиментите, с които пряко се допринася за изпълнението на ЦУР.

Независимо от предизвикателствата и кризите напоследък ЕС е ангажиран в пълна степен и работи за постигане на напредък по изпълнението на всички ЦУР и ще продължи да ги наблюдава.

Чрез своя подход, обхващащ всички равнища на управление, ЕС ще насърчава съвместни решения, както беше подходено по-рано за справяне с пандемията, за да се ускори икономическото възстановяване, да се окаже подкрепа на Украйна и да се постигне устойчивост в рамките на Съюза и в чужбина. В същото време европейските органи на национално, регионално и местно равнище, социалните партньори, организациите на гражданското общество, частният сектор и заинтересованите страни по места трябва да продължат да работят заедно за справянето с оставащите предизвикателства и за намирането на решения, които благоприятстват ЦУР. Това трябва да се направи чрез подход, обхващащ всички равнища на управление, при който не се пренебрегва никой.

Срещата на високо равнище за ЦУР през 2023 г. представлява възможност световната общност да направи преглед на напредъка по постигането на ЦУР и да се даде нов политически тласък за ускоряване на изпълнението им. На срещата на високо равнище за ЦУР може също така да бъде осъществен напредък по предложения от доклада на генералния секретар на ООН, озаглавен „Нашата обща програма“, с цел ускоряване на изпълнението на Програмата до 2030 г. Предложената от генералния секретар на ООН среща на високо равнище за бъдещето, предвидена за 2024 г., и срещата на високо равнище за ЦУР имат една и съща обща цел, която е да се създадат условия за устойчиво, справедливо и приобщаващо бъдеще, като споделената ни пътна карта за него е Програмата до 2030 г. ЕС очаква да се проведе успешна среща на високо равнище за ЦУР, на която да се съберат всички държави и заинтересовани страни с цел да договорят амбициозни конкретни действия за ускоряване на изпълнението на Програмата до 2030 г. ЕС се ангажира да ускори изпълнението на Програмата до 2030 г., като се следва обща посока за увеличаване на усилията в световен мащаб за устойчиво развитие, справедливост и благоденствие.